

GAUTA	
ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS	
MERAS	
2014 m. <u>birželio</u>	mėn. <u>13</u> d.
Nr. <u>15-235-12.12.1</u>	

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Vytauto Didžiojo g. 17, LT-75132, Šilalė, tel./faks. (8 449) 46794, el. paštas sveikatos.biuras@gmail.com Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301523693

Šilalės rajono savivaldybės tarybai

2014-03-13 Nr. B9-34 - (1.10)

DĖL ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS 2013 M. VEIKLOS ATASKAITOS

Vadovaujantis Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T1-231 patvirtintų Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų 22.9 p., prašau pritarti Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2013 m. veiklos ataskaitai.

PRIDEDAMA. 11 lapų.

Direktorė

Loreta Petkuvienė

PRITARTA
Šilalės rajono savivaldybės tarybos
2014 m. kovo d. sprendimu
Nr.

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ISTAIGOS TIKSLAI IR PAGRINDINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) įsteigtas 2007 m. lapkričio 29 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-292. Biuras įregistruotas juridinių asmenų registre 2008 m. sausio 16 d. Biuro direktorė Loreta Petkuvienė įstaigai vadovauja nuo 2008 m. birželio 9 d.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis Šilalės rajono savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės (kelių savivaldybių) teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinė Biuro veiklos sritis – Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniams ir juridiniams asmenims savivaldybės teritorijoje, taip pat kelių savivaldybių teritorijoje, jeigu tai yra nustatyta Biuro steigėjo ir kitų savivaldybių sudarytoje sutartyje.

Veiklos kryptys:

- Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje;
- Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringas);
- Užkrečiamųjų ligų profilaktika;
- Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika bei kontrolė savivaldybėje;
- Visuomenės sveikatos programų įgyvendinimas savivaldybėje;
- Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas;
- Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais;
- Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas kitų rajonų savivaldybėms pagal bendradarbiavimo sutartis.

INFORMACIJA APIE TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ

Personalo valdymas

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs Biuro direktoriui. 2011 m. gegužės 26 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-184 Biure yra patvirtintas maksimalus 14 etatų skaičius. 2013 m. dirbo 18 asmenų, iš jų: administracijoje - 7 asmenys: direktorius, vyr. buhalteris, visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas, visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, valytoja – aplinkos priežiūrėtoja; 11 vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistų vykdė 3980 mokinių sveikatos priežiūrą rajono ugdymo įstaigose. Atsižvelgiant į mokinių skaičiaus sumažėjimą Šilalės rajono Kaltinėnų Aleksandro Stulginskio gimnazijoje sumažintas specialistės darbo krūvis iki 0,75 etato.

Per 2013 m. kvalifikaciją kėlė 8 darbuotojai, kurie dalyvavo 16 kursų, seminarų. Biuro darbuotojai vyko į 5 komandiruotes. Direktorė 18 kartų vyko į komandiruotes Biuro veiklos ir kvalifikacijos kėlimo klausimais.

Dokumentų valdymas

Per 2013 m. Biure priimti šie vidaus tvarką reguliuojantys dokumentai: 34 įsakymai veiklos klausimais, 53 įsakymai personalo valdymo klausimais, 5 įsakymai komandiruočių klausimais, 31 įsakymas atostogų klausimais, 6 vidaus dokumentai.

Gautų dokumentų registre užregistruoti 282 raštai ir 115 darbuotojų prašymų personaliniais klausimais. Užregistruoti 103 darbų, paslaugų bei prekių pirkimo konkursų dokumentai. Buvo išsiųsti 156 informaciniai, veiklą reguliuojantys dokumentai. Sudarytos 48 autorinių, darbų, paslaugų atlikimo, prekių pirkimo ir kitos sutartys su įvairiomis įstaigomis ir organizacijomis. Dalyvauta rengiant 13 Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimų.

Patvirtintas 2014 m. dokumentacijos planas, dokumentų registrų sąrašas, viešųjų pirkimų taisyklės, viešųjų pirkimų planas, veiklos planas, Biudžetinių įstaigų veiklos programa, renginių, konkursų nuostatai.

Kas mėnesį tvirtinami vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, planai ir ataskaitos (įvyko 11 gamybinių susirinkimų, kuriuose pateikta mokyklose vykdančių sveikatos priežiūrą specialistų 253 sveikatinimo veiklos planai ir ataskaitos).

Kasmet iki rugsėjo 30 d. su mokyklų administracija suderinami ir patvirtinami metiniai mokyklų sveikatos priežiūros planai.

Parengtos pagrindinės 2013 m. Biuro veiklos ataskaitos:

1. Sveikatos ugdymo ir mokymo 2013 m. ataskaita Nr. 41-1.
2. Ataskaita po projekto užbaigimo „Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro modernizavimas“, projekto Nr. VP3-2.1-SAM-11-R-71-001.
3. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos 7 projektų ataskaitos.
4. Ataskaitos pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos pasirašytą Sveikatinimo veiklos sutartį: „Valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų, skirtų savivaldybėse vykdomai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, panaudojimo ataskaita“; Valstybės biudžeto lėšų panaudojimo iki 2013 m. gruodžio 31 d. ataskaita pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius ir veiklą“; „Savivaldybės 2013 m. vykdytos visuomenės sveikatos priežiūros ataskaita“; einamųjų biudžetinių metų ketvirčio bei metinė Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos forma Nr. 2, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-465.
5. Šilalės rajono savivaldybės vykdomų visuomenės Sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 metų ataskaita (pritarta Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. T1-52);
6. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdoma smurto prieš moteris veikla 2013 m.;
7. 2013 metų personalo ataskaita Nr. 3 (sveikata);
8. Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programos priemonių įgyvendinimas 2013 metais;
9. Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2013 metais priemonės;
10. Sveikatingumo metų renginių ataskaita už 2013 metus.
11. Psichikos sveikatos stiprinimo, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonių įgyvendinimo 2012 m. ataskaita (pateikta 2013 m. lapkričio 20 d.).
12. Pateikta ataskaita apie Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro parengtos metodinės medžiagos praktinį panaudojimą, vykdam Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-656 patvirtinimo Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro 2013 m. veiklos plano 9.18 priemonę.

13. Pateikta ataskaita apie Visuomenės sveikatos biurų bendradarbiavimą su įvairiomis institucijomis, vykdant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-656 patvirtintą Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro 2013 m. veiklos plano 9.19 priemonę ir kt. įvairioms valstybės institucijoms bei Jurbarko ir Tauragės rajonų savivaldybėms pateiktos ataskaitos.

Projektinė veikla

Biuras dalyvavo 7 Šilalės rajono savivaldybės specialiosios visuomenės sveikatos rėmimo programos projektuose:

- Lėtinių neinfekcinių ligų pirminės profilaktikos ir fizinio aktyvumo skatinimo Šilalės rajono gyventojų tarpe programa (2009-2013 m.);
- Saugi bendruomenė Šilalės rajone (2009-2015 m.);
- Šilalės rajono tuberkuliozės ir kitų infekcinių ligų profilaktikos ir kontrolės programa (2009-2013 m.);
- Švarus vanduo, švari aplinka – sveika šeima (2009-2013 m.);
- Šilalės rajono savivaldybės alkoholio kontrolės ir alkoholinių gaminių vartojimo prevencijos programa (2009-2013 m.);
- Šilalės rajono savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programa (2012-2013 m.);
- Šilalės rajono savivaldybės tabako kontrolės ir profilaktikos programa (2009-2013 m.).

Biuras dalyvavo partnerio teisėmis šiuose projektuose:

- Lietuvos sveikuolių sąjungos projektas „Laisvės kodas“, kurį rėmė Kūno kultūros ir sporto departamentas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.
- Švietimo mainų paramos fondo 2013 m. Comenius Regio partnerysčių projektas.

Visuomenės sveikatos priežiūros priemonės

Biuro administracija ir vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistės, vykdančios sveikatos priežiūrą mokyklose, įgyvendino šias visuomenės sveikatos priežiūros priemones:

- įvyko 871 ugdymo ir mokymo renginys, iš jų: 560 paskaitų, pamokų, pranešimų; 116 diskusijų, debatų ir kt. aktyvaus mokymo būdų; 195 konkursai, viktorinos, varžybos ir kt. renginiai;
 - parengė ir išleido 7160 sveikatos ugdymo ir mokymo leidinių, iš jų: 63 informaciniai pranešimai, pranešimai spaudai, publikacijos periodiniuose leidiniuose, internete; 100 stendų, plakatų; 6997 atmintinės, lankstinukai ir kt. leidiniai;
 - parengė 1 TV ir 1 radijo laidą.
- Renginiuose dalyvavo 35710 dalyvių, iš jų:
- 28986 - ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus ir rizikos grupės vaikai;
 - 2673 - kaimo gyventojai, pedagogai, socialiniai darbuotojai, savivaldybės įstaigų darbuotojai, NVO, pacientai.
 - 4051 – kitų profesinių ir socialinių grupių atstovai.

Svarbiausių darbų apžvalga

1. Fizinio aktyvumo skatinimas

Praktiniai užsiėmimai „Šiaurietiško ėjimo“ mokymai

Tikslas - pagerinti gyvenimo kokybę, skatinti fizinį aktyvumą.

Suorganizuota 15 šiaurietiško ėjimo užsiėmimų įvairiuose Šilalės rajono miesteliuose, kaimuose bei Šilalės mieste. Mokymuose dalyvavo 212 įvairaus amžiaus rajono gyventojų.

Praktiniai užsiėmimai „Visuotinė mokyklų bendruomenių mankšta“

Tikslas - skatinti ir propaguoti fizinį aktyvumą Šilalės rajono ugdymo įstaigose.

Pasaulio sveikatos organizacijos kvietimu, minint „Judėjimo sveikatos labui“ dieną (gegužės 10 d.), septyniose Šilalės rajono bendrojo ugdymo įstaigose vyko visuotinė mankšta. Iš viso mankštoje dalyvavo apie 800 mokinių ir 40 mokytojų.

Praktiniai užsiėmimai „Trumpa mankšta – gera sveikata“

Tikslas - supažindinti bendruomenės narius su atsipalaidavimo būdais, išmokyti praktinių jogos, fitneso, raumenų tempimo pratimų bei taisyklingo kvėpavimo.

Užsiėmimų metu bendruomenės nariams buvo rodomi praktiniai pratimai, suteikta informacija apie streso mažinimo būdus, sveiką gyvenseną, fizinio aktyvumo naudą žmogaus organizmui. Iš viso suorganizuoti 55 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 1872 rajono gyventojai.

Renginys „Kai mūsų širdys plaka išvien“

Renginio tikslas – skatinti vaikų ir paauglių iš socialinės rizikos šeimų užimtumą vasaros atostogų metu ir mažinti socialinę atskirtį. Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazijos sporto salėje įvyko 3X3 krepšinio varžybos, kuriose dalyvavo 36 vaikai iš socialinės rizikos šeimų. Rungtyniavo jaunesniųjų (7 – 12 m.) ir vyresniųjų (13 – 16 m.) amžiaus komandos. Prizinių vietų laimėtojai buvo apdovanoti asmeninėmis padėkomis ir nugalėtojų medaliais. Pirmųjų vietų laimėtojai vyko į antrąjį etapą, kuris vyko Trakuose. Visiems antrojo etapo dalyviams buvo įteiktos atminimo dovanos, padėkos raštai, o prizininkams – diplomai, medaliai, partnerių bei rėmėjų įsteigti prizai.

2. Žalingų įpročių prevencija

Seminaras „Priklausomybės nuo alkoholio, sprendimo būdai“

Tikslas – bendradarbiaujant su Klaipėdos jūrininkų ligoninės Psichiatrijos departamentu organizuoti specializuotos pagalbos teikimą rajono socialinės rizikos asmenims, siekiantiems atsisakyti priklausomybės nuo alkoholio. Dalyviai klausėsi patyrusių specialistų parengtos teorinės medžiagos apie alkoholizmą, mokėsi motyvuoti priklausomybę turinčius žmones imtis iniciatyvos gydytis, buvo suteiktos žinios kaip padėti tokiems asmenims integruotis į visuomenę.

Seminare dalyvavo rajono seniūnai, socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinės rizikos asmenimis, Vaiko teisių apsaugos ir Socialinės paramos skyrių darbuotojai, ligoninės atstovai. Iš viso - 33 asmenys.

Akcija „Gėlė vietoj cigaretės“

Akcijos tikslas - minint Pasaulinę dieną be tabako, atkreipti dėmesį į tabako pramonę, ir jos naudojamą strategiją pritraukti naujus vartotojus.

Šilalės rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, gegužės 31 d. pagrindinėse gatvėse, seniūnijose, mokyklose Visuomenės sveikatos biuras kartu su ugdymo įstaigų moksleiviais dalino popierines gėles su informacija apie tabako reklamos įtaką ir žalą sveikatai. Akcijoje dalyvavo apie 100 asmenų.

Seminaras „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos aktualijos bendruomenėje“

Tikslas – supažindinti specialistus su narkotikų vartojimo tendencijomis ir pagrindinėmis priežastimis, lemiančiomis jaunų žmonių pasirinkimą vartoti psichoaktyvias medžiagas.

Seminaro metu aptarta mokyklos bendruomenės ir šeimos vaidmuo, įgyvendinant narkotikų vartojimo prevenciją, pagalbos priklausomiems žmonėms galimybės ir gydymo būdai.

Seminarą vedė – Lietuvos priklausomųjų asociacijos prezidentas, priklausomybės ligų konsultantas Mindaugas Karpuška. Seminaras buvo skirtas įvairių sričių specialistams, dirbantiems narkotikų vartojimo prevencijos srityje, renginyje dalyvavo 30 specialistų.

Paskaita „Priklausomybių sprendimo būdai“

Tikslas – supažindinti socialinės rizikos asmenis su priklausomybių rūšimis, priežastimis, alkoholizmo stadijomis, lygiais bei požymiais, taip pat suteikti žinių apie pagalbos teikimo galimybes.

Paskaitą vedė VšĮ Telšių krizių centro direktorė, psichologė Vanda Benaitienė. Dalyvavo 30 socialinės rizikos asmenų.

Individualios psichologo konsultacijos

Tikslas – padėti asmenims, šeimoms ir probleminio elgesio vaikams, dėl priklausomybių sukeltų problemų patyrusiems psichologines traumas. Konsultacijose dalyvavo 140 rajono gyventojų, atvykusių pagal VTAS rekomendacijas ar Probacijos tarnybos siuntimu.

Seminaras „Vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymas“

Tikslas – pristatyti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento aprobuotą metodiką, skirtą vaikų gyvenimo įgūdžiams ugdyti.

Seminaras skirtas pedagogams, psichologams, socialiniams pedagogams, socialiniams darbuotojams bei visuomenės sveikatos priežiūros specialistams, dirbantiems su vaikais ir paaugliais. Seminarą vedė psichologas Kęstutis Dragūnevičius.

Seminare dalyvavo 40 specialistų iš įvairių socialinių paslaugų bei ugdymo įstaigų.

Paskaitų ciklas „Žalingi įpročiai ir jų prevencija“

Tikslas - padėti Šilalės rajono mokiniams tinkamai suvokti žalingų įpročių žalą ir ugdyti atsparumą bei savarankiškumą.

Paskaitose pateiktos praktinės priemonės, kaip išspręsti iškilusias problemas ir kaip tinkamai save ugdyti tolimesniam gyvenimui. Paskaityta 14 paskaitų, kuriose dalyvavo 467 rajono mokiniai.

Paskaita tėvams „Žalingi įpročiai ir jų prevencija šeimoje“

Tikslas – supažindinti mokinių tėvus su žalingų įpročių poveikiu jaunam organizmui, pristatyti naujausias narkotines medžiagas bei aptarti tėvų ir vaikų bendravimo ypatumus. Paskaitoje dalyvavo 44 Šilalės r. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazijos vaikų tėvai.

Seminaras tėvams „Kaip atpažinti narkotinių medžiagų pavartojusį paauglį“

Tikslas – supažindinti mokinių tėvus ir mokytojus su naujausiomis narkotinėmis medžiagomis, mokyti juos atpažinti narkotinių medžiagų pavartojusį paauglį bei suteikti žinių kur kreiptis pagalbos narkotikų vartojimo atveju.

Seminare dalyvavo 52 dalyviai.

Narkotinių medžiagų aptikimo aplinkoje testavimas

Tikslas – ištirti Šilalės rajono mokinių aplinką dėl galimo narkotinių medžiagų vartojimo bei testavimo rezultatus panaudoti tolimesnės prevencinės veiklos vykdymui.

Tyrimas atliktas Šilalės rajono ugdymo įstaigų, viešojo susibūrimo vietose. Tyrimo metu, narkotinių medžiagų pėdsakų (kanapių ir opiatų grupės narkotinės medžiagos, kuri yra heroino, LSD arba opiumo sudedamoji dalis) buvo rasta penkiose Šilalės rajono ugdymo įstaigose.

Šilalės rajono savivaldybės priklausomybės nuo alkoholio mažinimo programa

Tikslas - specializuotos pagalbos teikimas socialinės rizikos asmenims, siekiantiems atsisakyti priklausomybės nuo alkoholio.

Programoje dalyvavo 19 asmenų.

Vaikų ir jaunimo tyrimas, dėl narkotinių medžiagų aptikimo organizme

Tėvai, įtariantys, kad jų vaikai vartoja psichotropines medžiagas, galėjo nemokamai atlikti tyrimus UAB „Medicina practica“ laboratorijoje. Dėl narkotinių medžiagų nustatymo šlapime buvo ištirtas 21 moksleivis.

3. Psichinės sveikatos stiprinimas

Seminaras „Stresas ir jo valdymas“

Tikslas – išmokti atpažinti ir įveikti stresą.

Seminarą vedė psichologas, psichodramos terapeutas Evaldas Karmaza.

Seminaras buvo sudarytas iš dviejų dalių: pirmoji dalis skirta specialistams, antroji - mokiniams.

Seminaro „Streso valdymas“ metu, specialistams buvo kalbama apie profesinės rizikos sąlygomis dirbančių žmonių darbo aplinką ir iš jos kylančius įtampos šaltinius, aptariami įprasti streso įveikimo būdai. Seminare dalyvavo 137 švietimo, teisėsaugos, socialinės srities bei sveikatos priežiūros įstaigų specialistai.

Susitikimo su moksleiviais metu, aptartos tarp moksleivių pasitaikančios problemos – egzaminų stresas, patyčių grėsmė, nesutarimai su tėvais. Užsiėmimo metu su mokiniais buvo nagrinėjamos jų esamos situacijos ir kartu ieškoma, kaip paprastais žingsniais įveikti kylančią įtampą, mokoma mažųjų pratimų kaip didinti savo atsparumą sudėtingoms stresinėms situacijoms įveikti. Renginyje dalyvavo 35 mokiniai.

Mokymai specialistams „Potrauminio streso įveika bei netinkamo paauglių elgesio korekcija“

Tikslas - išmokyti įvairių įstaigų specialistus įveikti potrauminį stresą bei koreguoti netinkamą paauglių elgesį.

Mokymus vedė Telšių krizių centro direktorė psichologė Vanda Benaitienė.

Mokymuose dalyvavo 20 specialistų.

Paskaita „Pozityvus vaikų auklėjimas“

Tikslas – aptarti aktualias vaikų auklėjimo problemas, mokoma kaip užmegzti ir palaikyti gerus santykius šeimoje. Dalyvavo jauni tėveliai, auginantys mažamečius vaikus (21 asmuo).

Paskaitą vedė VŠĮ Telšių krizių centro direktorė, psichologė Vanda Benaitienė.

4. Lytinės brandos lavinimas

Paskaitų ciklas „Mergaičių ir berniukų lytiškumas“ (9-12 klasėms)

Tikslas - įvertinti Šilalės rajono ugdymo įstaigų mokinių turimas žinias lytiškumo tema, išaiškinti terminus, susijusius su lytiškumu, atkreipti dėmesį į ankstyvų lytinių santykių sukeliamas problemas bei padėti ugdyti gebėjimą prisiimti atsakomybę už savo veiksmus. Paskaitos metu buvo demonstruojamos skaidrės, vyko diskusijos, pokalbiai, atliekamos praktinės užduotys. Buvo paskaitytos 2 paskaitos, dalyvavo 68 mokiniai.

Paskaitų ciklas „Paauglio brandos ypatumai“ (5-8 klasėms)

Tikslas – supažindinti paauglius su fiziologiniais ir psichologiniais brendimo pokyčiais bei mokyti praktiškai analizuoti ir spręsti iškilusias problemas.

Rajono mokyklose buvo organizuotos 5 paskaitos, kuriose dalyvavo 102 mokiniai.

Paskaitų ciklas „Lytiškumas ir asmens higiena“

Tikslas – supažindinti jaunas mergaites su kūno pokyčiais ir išmokyti pagrindinių asmens higienos principų. Rajono mokyklose buvo skaitomos 2 paskaitos, kuriose dalyvavo 55 mokinės.

5. Sveikatos stiprinimas, sveikos gyvensenos skatinimas

Seminaras „Ar galima išvengti infekcinių ligų XXI amžiuje?“

Tikslas – aptarti pavojingus infekcinius susirgimus: kokliušą, stabligę, tymus, meningokokinę infekciją, jų požymius, gydymą bei komplikacijų riziką. Informacija dalinasi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Infekcinių ligų klinikos profesorius habil. dr. Alvydas Laiškonis.

Dalyvavo 32 sveikatos priežiūros specialistai.

Seminaras „Sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo tyrimo pristatymas“

Tikslas - ištirti kaimo vaikų fizinį aktyvumą, jo sąsajas su viršsvoriu bei padidėjusiu arteriniu kraujo spaudimu; išsiaiškinti vis didėjančio mokinių fizinio pasyvumo priežastis.

Tyrimas atliktas bendradarbiaujant su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Šeimos medicinos klinika, Šilalės ugdymo įstaigomis.

Šiame tyrime dalyvavo 12 rajono mokyklų, 1293 moksleiviai.

Projektas „Laisvės kodas“

Tikslas – sukurti tokią atmosferą, kurioje jaunuoliai pajustų tikrąją laisvę ir džiaugsmą gyventi, išmokyti jaunimą jogos pratimų, meditacijos, streso įveikimo, juoko terapijos.

Užsiėmimus vedė Lietuvos sveikuolių sąjungos viceprezidentas Eligijus Valskis ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Justė Naujokaitytė. Praktiniuose užsiėmimuose dalyvavo 36 mokiniai iš įvairių Šilalės rajono ugdymo įstaigų.

Paskaita „Ligų prevencija ir vaistažolių vartojimas“

Tikslas – supažindinti su vaistažolėmis bei jų poveikiu sveikatai.

Paskaitą skaitė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto lektorius, vaistininkas, žolininkas, liaudies medicinos ekspertas – Virgilijus Skirkevičius.

Dalyvavo 43 pedagogai.

Nacionalinis renginys „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“

Tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į sveikatos stiprinimo mokyklose veiklą, leisti mokiniams ir mokytojams pristatyti sveikatos puoselėjimo pasiekimus šalies sveikatą stiprinančiose mokyklose, paskatinti jų plėtrą šalyje.

Renginyje dalyvavo Pajūralio pagrindinė mokykla bei Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija.

Vyko sportinės varžybos, judrieji žaidimai, linksmosios estafetės. Renginių metu vyko arbatų degustacija, įrengtuose stenduose buvo galima susipažinti su jų gydomosiomis savybėmis, o teisingai atsakius į klausimą – gauti dovanų arbatžolių. Išradingos mokyklos virėjos šventės dalyvius vaišino daržovių ir vaisių pyragais, vegetariškais pietumis. Įpusėjus renginiui vyko šiaurietiško ėjimo pamokėlė. Renginiuose dalyvavo daugiau nei 300 mokinių ir pedagogų iš įvairių ugdymo įstaigų.

Seminaras – edukacinė išvyka – „Vaistažolių auginimo ir rinkimo mokslinė bei praktinė reikšmė bendruomenės sveikatai“

Tikslas - plačiau susipažinti su vaistažolių auginimo ir rinkimo ypatumais, jų poveikiu sveikatai. Seminare dalyvavo visuomenės sveikatos biuro sveikatos priežiūros specialistai ir socialiniai partneriai. Dalyvavo 17 asmenų.

Akcija „Prostatos vėžio patikra“

Tikslas – ištirti 50 – 75 metų amžiaus vyrus, siekiant diagnozuoti prostatos vėžį ankstyvoje stadijoje.

Tyrimai buvo atliekami Kaltinėnų, Laukuvos, Kvėdarnos, Pajūrio, Tenenių, Upynos seniūnijose ir Šilalės mieste. Iš viso per tris dienas buvo ištirta 109 vyrai (iš jų – 92 vyrams buvo nemokamai atliktas PSA tyrimas). Tyrimų rezultatai parodė, jog iš visų PSA tyrimą atlikusių asmenų – 9 rezultatai viršijo normą.

Seminaras „Visų lūkestis - sėkmingai, kokybiškai ir rezultatyviai dirbanti mokykla“

Tikslas – prieš prasidedant naujiems mokslo metams pasidalinti gerą patirtimi, aptarti iškilusias problemas. Renginio metu buvo pristatytos švietimo aktualijos, tarptautiniai ugdymo įstaigų vykdomi projektai, Visuomenės sveikatos biuro vykdomos programos bei aptartos ugdymo įstaigų problemos. Šiame seminare dalyvavo 43 specialistai iš rajono ugdymo įstaigų.

Akcija „Pasaulinei širdies dienai paminėti“

Tikslas – atkreipti dėmesį į savo sveikatą. Rugsėjo 23 d. Šilalės rajono gyventojai buvo kviečiami nemokamai išsitiirti cholesterolio ir gliukozės kiekį kraujyje bei pasimatuoti arterinį kraujo spaudimą. Akcijoje dalyvavo 44 asmenys.

Apskrito stalo diskusija „Imunoprofilaktikos aktualijos“

Tikslas - pristatyti imunoprofilaktikos iššūkius: skiepų kalendorių, apimtis, problemas, nesiskiepijimo perspektyvas.

Aptarta gripo situacija Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje bei pneumokokinės infekcijos sukeltos ligos. Diskusiją vedė Užkrečiamų ligų ir AIDS centro Imunoprofilaktikos skyriaus vedėja, gydytoja Daiva Razmuvienė bei gydytoja – pediatrė Jurgita Reimerienė. Dalyvavo 34 sveikatos priežiūros specialistai.

Paskaitos – praktinių užsiėmimų ciklas „Taškinio savimasažo pamoka – su džok stebuklas“

Tikslas – supažindinti su korėjietiška taškinio delnų ir pėdų masažo sistema, išmokyti gyventojus praktiškai taikyti natūralų savipagalbos ir ligų profilaktikos metodą.

Lektorius, knygų „Su džok – gamtos dovanotas gydytojas“ autorius Arūnas Jonuškis.

Vyko 5 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo per tris šimtus asmenų.

Akcija „Kraujo donorystės akcija“

Tikslas - užtikrinti reikiamas kraujo atsargas ir propaguoti savanorišką kraujo donorystę.

Nacionalinis kraujo centro akcijoje dalyvavo Šilalės S. Gaudėšiaus, Kvėdarnos K. Jauniaus, Pajūrio S. Biržiškio, Laukuvos N. Vėliaus, Kaltinėnų A. Stulginskio gimnazijų, Upynos S. Girėno vidurinės mokyklos mokiniai. Akcija vyko dvi dienas, kraujo donorais tapo 60 mokinių. Visiems kraujo donorams atlikti tyrimai dėl kraujo plintančių ligų nustatymo.

Konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“

Konkurso tikslas – ugdyti vaikų ir mokinių gebėjimus saugoti ir stiprinti savo ir kitų sveikatą.

Dalyvavo 127 įvairaus amžiaus mokiniai ir specialistai iš rajono ugdymo įstaigų. Visi konkurso dalyviai buvo apdovanoti asmeninėmis dovanėlėmis ir padėkomis. Laimėjusios komandos pateko į antrąjį, Respublikinį etapą.

Paskaita „Ar sveikai maitinuosi ar tik galvoju, kad valgau sveikai?“

Tikslas - atrasti savo mitybos klaidas, turimas žinias pritaikyti praktikoje bei identifikuoti tobulintinas savo mitybos raciono dalis. Atkreipti dėmesį, jog svarbu subalansuoti mitybą ir fizinį aktyvumą.

Paskaitą vedė sveikos mitybos specialistė, studijos „Sulieknėk sveikai“ vadovė, MB „Valgau sveikai“ direktorė Vaida Kurpienė. Į paskaitą susirinko 70 šilališkių.

Paskaitų ciklas „Sveika gyvensena“

Tikslas - išmokyti mokinius sveikos gyvensenos principų. Paskaitose buvo kalbama apie sveiką gyvenseną, ją įtakojančius veiksnius, fizinį aktyvumą, asmens higieną, žalingų įpročių netoleravimą, taisyklingą laikyseną, burnos ertmės higieną. Taip pat buvo suteikta žinių apie vieną iš sveikos gyvensenos aspektų – sveiką mitybą, pagrindinius principus, strategijas, atskiras maisto produktų grupes, jų reikšmę sveikatai. Šia tema buvo skaitomos 3 paskaitos, kuriose dalyvavo 134 mokiniai.

Informavimas apie PSDF lėšomis finansuojamas Valstybines profilaktines programas

Įvairių renginių metu buvo dalijami lankstinukai su informacija apie Valstybines profilaktines programas. Išdalinta apie 2120 lankstinukų.

6. Užkrečiamų ligų profilaktika ir kontrolė

Paskaitų ciklas „Lytiškai plintančios ligos“

Tikslas – supažindinti moksleivius su lytiškai plintančiomis ligomis, jų užsikrėtimo būdais ir prevencija.

Šilalės rajono mokiniams paskaitas skaitė lektorius Julius Mažonas. Dalyvavo 234 mokiniai.

Tuberkuliozės profilaktikos Šilalės rajone projektas

Tikslas – tarpžinybinis bendradarbiavimas, socialinė parama, švietėjiška veikla, siekiant patikrinti socialinės rizikos šeimas, socialinę riziką patiriančius ir socialiai nedraustus asmenis dėl sergamumo tuberkulioze ir reikalui esant nukreipti gydymui.

Organizuoti 146 asmenų profilaktiniai patikrinimai dėl tuberkuliozės (toliau – TB). Iš jų: 4 asmenims nustatyta TB, 3 – įtariama TB (nukreipti į gydymo įstaigą ištyrimui). Pasitikrinusiems asmenims buvo išduoti maisto ir kitų būtiniausių asmens higienos priemonių vienkartiniai paketai bei apmokėtos transporto išlaidos (nuvykimui pas gydytoją), kompensuoti 17 socialiai nedraustų asmenų profilaktiniai patikrinimai dėl TB.

7. Privalomieji mokymai

Pravesti Privalomieji pirmos pagalbos, higienos įgūdžių mokymai bei mokymai apie alkoholio bei narkotikų žalą žmogaus sveikatai. Iš viso mokymuose dalyvavo 969 asmenys, kuriems išduoti sveikatos žinių atestavimo pažymėjimai.

Taip pat 2013 metas pradėtos individualios konsultacijos - užsiėmimai „Elgesys-pokalbis-pasikeitimas“ (EPP), kuriuose dalyvavo 4 asmenys Probacijos tarnybos siuntimu.

8. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą)

Vykdyta demografinės situacijos, sveikatos būklės, sergamumo, mirtingumo, sveikatos priežiūros išteklių, mokinių sveikatos, socialinės ekonominės būklės, aplinkos rodiklių stebėseną. Rodikliai yra lyginami su Jurbarko, Tauragės rajono, Tauragės apskrities, Lietuvos rodikliais. Stebėtų rodiklių skaičius – 80, parengta 1 stebėsenos ataskaita. Vykdyta Šilalės rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną bei Šilalės rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikatos rodiklių stebėseną, pagal Vaiko sveikatos pažymą (Nr. 027-1/a).

Ryšiai su socialiniais partneriais

Biuras, organizuodamas renginius, akcijas, kvalifikacijos tobulinimo seminarus, bendradarbiauja su Užkrečiamų ligų ir AIDS centru, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Higienos instituto Sveikatos informacijos centru, Savivaldybių biurų asociacija, Šilalės rajono neįgalųjų krašto sąjunga, rajono bendruomenėmis, seniūnijomis, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Socialinės paramos skyriumi, Šilalės rajono socialinių paslaugų centru, Anoniminių alkoholikų klubu „Šilalės šilas“, VšĮ Šilalės rajono ligoninė, UAB „Šilalės rajono šeimos gydytojo praktika“, Šilalės rajono PSPC, med. punktais, ambulatorijomis ir kt. įstaigomis. Nuolat bendradarbiaujama su mokyklų vadovais, sveikatos priežiūros ir renginių organizavimo klausimais.

PAGRINDINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Šilalės rajono savivaldybės gyventojų visuomenės sveikatos priežiūros veiklai gautos ir panaudotos lėšos 2013 m. :

- Savivaldybės biudžeto lėšos - 189 400 Lt;
- Privalomojo sveikatos draudimo lėšos – 108 100 Lt;
- Valstybės biudžeto lėšos - 35 200 Lt;
- Valstybės bendrosios dotacijos kompensacija - 33 500 Lt.;
- Šilalės rajono sveikatos priežiūros specialiosios rėmimo programos lėšos – 13 700 Lt.

Finansavimas	Skirta lėšų, Lt
SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠOS	189 400
iš jų :	
Darbo užmokesčiui	123 240
Socialiniam draudimui (30,98 %)	31 560
Šildymas	6 690
Elektros energija	600
Ryšių paslaugos	1 800
Medikamentai	2 000
Transportui	500
Kitos prekės	12 330
Vandentiekis ir kanalizacija	450
Kitos paslaugos	7 180
Kvalifikacijos kėlimas	3 050
BENDROSIOS DOTACIJOS KOMPENSACIJA	33 500
Iš jų:	
Darbo užmokestis	14 100
Socialiniam draudimui (30,98 %)	4 400
Transportui	2 500
Kitos prekės ir paslaugos	12 500

VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOS (pagal SAM sutartį) iš jų:	35 200
Darbo užmokesčiui	10 560
Socialiniam draudimui (30,98 %)	22 640
Transportui	0
Kitos prekės	100
Šildymas	
Kitos paslaugos	1 900
Privalomojo sveikatos draudimo lėšos iš jų:	108 100
Darbo užmokesčiui	82 500
Socialiniam draudimui (30,98 %)	25 600
Šilalės rajono sveikatos priežiūros specialiosios rėmimo programos lėšos (priemonių vykdymui)	13 700
IŠ VISO:	379 900

VEIKLOS TOBULINIMO PERSPEKTYVOS

Artimiausios veiklos perspektyvos priklausys nuo turimų finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Pagrindinės veiklos tobulinimo perspektyvos yra šios:

- Kelti visuomenės sveikatos biuro darbuotojų kvalifikaciją, sudaryti sąlygas tobulinti savo bendras kompetencijas bei skatinti darbuotojus lavintis ir tobulėti įvairiapusiškai (ypatingai vyresnio amžiaus darbuotojus).
- Gerinti darbuotojų darbo sąlygas bei sukurti motyvacinę sistemą. Darbuotojus skatinti premijomis ir kitais motyvavimo būdais, siekiant pagerinti darbuotojų veiklą bei darbo organizavimą.
- Įstaigų vadovui nuolat tobulinti savo vadovavimo įgūdžius, didesnę dėmesį skirti naujai pradėjusiems dirbti įstaigoje darbuotojams.
- Skirti didesnę dėmesį viešųjų ryšių tobulinimui, siekiant informuoti gyventojus apie įstaigą ir jos veiklą.
- Tobulinti įstaigos tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant didinti kitų sektorių indėlį į visuomenės sveikatos priežiūrą.
- Aktyvinti suaugusiųjų sveikatos ugdymą, tobulinti mokinių sveikatos priežiūros organizavimą.
- Mažinti administracinę naštą.

Problemos, su kuriomis susiduriama Biuro veikloje:

- Teisės aktų, reglamentuojančių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūrą, paslaugų teikimo aprašymą, nebuvimas.
- Visuomenės sveikatos priežiūros veiklai metodikų, kurios būtų pagrįstos mokslu ir praktika, trūkumas.
- Vieningo tarpinstitucinio bendradarbiavimo stoka, nepakankamas kitų sektorių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūrą.
- Nepakankamas valstybės dėmesys sveikatos ugdymui mokyklose (negalima užtikrinti kokybiško sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose dėl mažo mokyklų specialistų darbo krūvio).
- Nepakankamas visuomenės sveikatos svarbos suvokimas bendruomenėje, vykdamas prevencinę veiklą.

- Visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys nėra laiku apdorojami ir atnaujinami, todėl tenka analizuoti senus sveikatos statistinius rodiklius.
- Didelis veiklos planavimo dokumentų ir veiklos ataskaitų skaičius, jų pateikimas įvairioms valstybės institucijoms, trukdo vykdyti tiesioginę Biuro veiklą.

Šilalės rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro direktorė

Loreta Petkuvienė